

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Ενότητα 7: Καινοτόμα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και αλλαγή της σχολικής κουλτούρας 2/2

Δημήτριος Γερμανός

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Αναβάθμιση του Σχολικού Περιβάλλοντος και Αλλαγή της Κουλτούρας στη Σχολική Τάξη

Μελέτη της διαδικασίας με μια έρευνα – δράση – επιμόρφωση σε 18 δημοτικά σχολεία της Θεσσαλονίκης.

Ομάδα έρευνας:

Δ. Γερμανός, Καθηγητής ΑΠΘ, Α. Γρηγοριάδης, Λέκτορας ΑΠΘ, Ι. Αρβανίτη και Π. Κλιάπης, Σχολικοί Σύμβουλοι

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΑΠΘ

Βιβλιογραφία (δημοσιεύσεις για την έρευνα):

- Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Α., Γρηγοριάδης, Α., Κλιάπης, Π. (2007^α). Οι αντιλήψεις των μαθητών για τη νέα συνεργατική τους τάξη και τα κριτήρια με τα οποία την αξιολογούν. Στο Χατζηδήμου κ.ά. (επιμ.), Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα. Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος, Θεσσαλονίκη, 24-26.10.2006 (σ. 487-495). Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, τόμος Β.
- Γερμανός, Δ., Αρβανίτη, Α., Γρηγοριάδης, Α., Κλιάπης, Π. (2007^β). Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της δημιουργίας συνεργατικού περιβάλλοντος στην τάξη τους, στο πλαίσιο μιας έρευνας-δράσης. Στο Καψάλης, Γ.Δ., Κατσίκης, Α.Ν. (επιμ.),
- Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας. Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου, Ιωάννινα 17-20.5.2007 (σ. 294-302). Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών Αγωγής (ηλεκτρονική έκδοση).

Οι τρεις πλευρές της διαδικασίας αναβάθμισης (1/3)

1. Ο Παιδαγωγικός Ανασχεδιασμός του Σχολικού Χώρου

Μια μέθοδος αναμόρφωσης του σχολικού χώρου με παιδαγωγικά, ψυχοκοινωνικά και αρχιτεκτονικά κριτήρια.

Πριν

Μετά

Οι τρεις πλευρές της διαδικασίας αναβάθμισης (2/3)

2. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Οι τρεις πλευρές της διαδικασίας αναβάθμισης (3/3)

3. Η μετεξέλιξη της λειτουργίας της σχολικής τάξης
Πραγματοποίηση μιας έρευνας-δράσης-επιμόρφωσης (recherche – action –
formation)

Τα αποτελέσματα

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

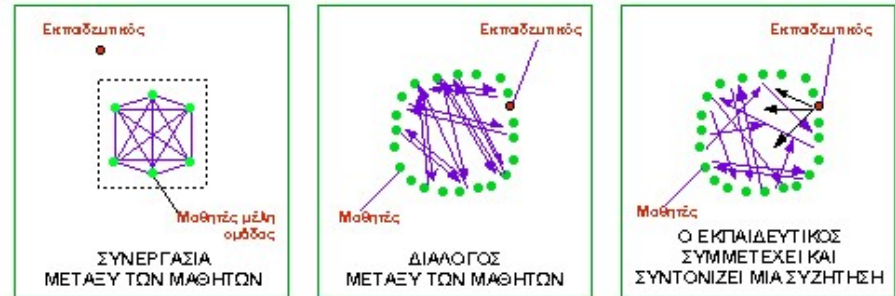
1. Μια ριζική αλλαγή των διαδικασιών επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης

Παραδοσιακή τάξη

Η τάξη μετά την πραγματοποίηση των αλλαγών

α) "ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ" ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
(ο εκπαιδευτικός σε ρόλο συντονιστή-εμπνευστή)

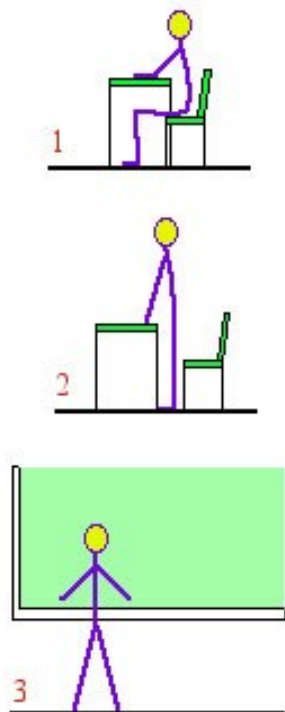
β) ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΟΜΑΔΩΝ
(ο εκπαιδευτικός σε ρόλο συντονιστή-εμπνευστή)

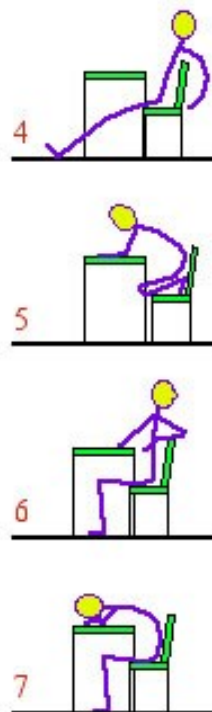
2. Μια ριζική αλλαγή των πρακτικών χώρου: οι θέσεις του σώματος του παιδιού και η σχέση του με τον χώρο

Παραδοσιακή τάξη

Αποδεκτές θέσεις του σώματος

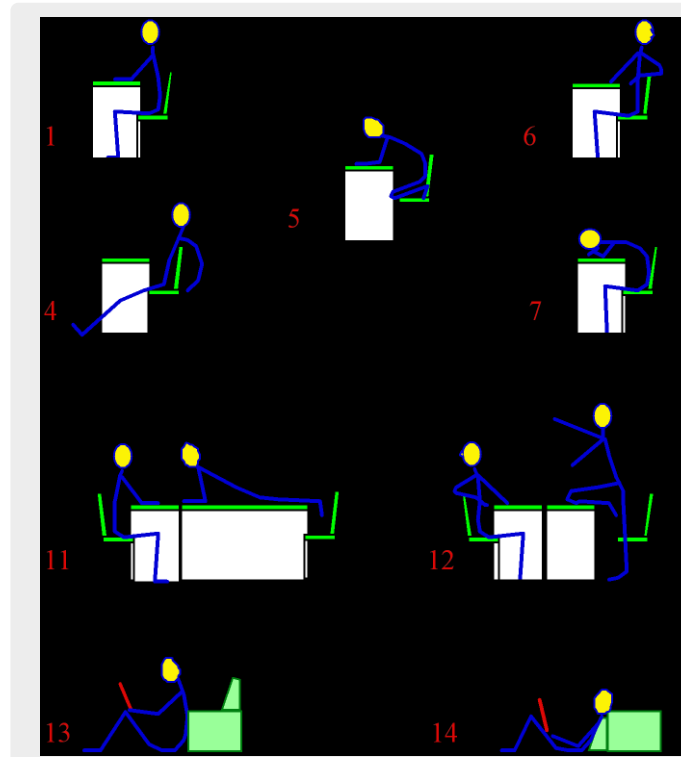

Μη αποδεκτές θέσεις του σώματος

Η τάξη μετά την πραγματοποίηση των αλλαγών

Αποδεκτές θέσεις του σώματος

3. Η σημασία της ελευθερίας στη σχέση του παιδιού με το σώμα του (1/2)

Η ελευθερία του σώματος διευκολύνει την ελευθερία της έκφρασης.

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

3. Η σημασία της ελευθερίας στη σχέση του παιδιού με το σώμα του (2/2)

Διευκολύνει, επίσης, τη συγκέντρωση στη σχολική εργασία και αναδεικνύει την **ευχαρίστηση** ως στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιπλέον, συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός **θετικού ψυχολογικού κλίματος**.

4. Οι αλλαγές στη συμπεριφορά των παιδιών (σύμφωνα με την αξιολόγηση από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα)

1. Σε όλες τις τάξεις εμφανίστηκε μια σαφής βελτίωση της εκπαιδευτικής συμπεριφοράς, η οποία οφειλόταν στην απόκτηση συνεργατικών δεξιοτήτων από τα παιδιά.
2. Αυτή η βελτίωση παρατηρήθηκε ιδίως στους τομείς της **αλληλεπίδρασης** και της συνεργασίας.

5. Βελτίωση της σχολικής ένταξης των μαθητών

(σύμφωνα με την αξιολόγηση από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα)

Η ένταξη των παιδιών στη σχολική τάξη αποτελεί το βασικό χαρακτηριστικό του νέου εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Συνδέεται με την **ενεργητική** συμμετοχή τους στο μάθημα και με την εμφάνιση της **ευχαρίστησης** ως βασικού παράγοντα της λειτουργίας της τάξης.

Επιπλέον, συνέβαλε σημαντικά στην διαμόρφωση μιας **συνεργατικής κουλτούρας** στη σχολική τάξη.

Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

6. Οι εκπαιδευτικοί αυτοαξιολογούνται

1. Διαπίστωσαν ότι είχαν κυρίως έναν ρόλο συντονιστή στην τάξη τους.
2. Ξαναβρήκαν την ευχαρίστηση να κάνουν μάθημα.
3. Παρατήρησαν μια σαφή βελτίωση της σχέσης τους με τους μαθητές τους, η οποία συνδέεται με την ανάπτυξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης και με τον σεβασμό των ατομικών διαφορών.
4. Αυτή η εξέλιξη βοήθησε τους μαθητές να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να παίρνουν πρωτοβουλίες στην τάξη.

7. Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την ερευνητική διαδικασία (1/3)

Θετικά στοιχεία για τους μαθητές:

Η βελτίωση

- του επιπέδου των γνώσεών τους,
- της ικανότητάς τους να συνεργάζονται,
- των διαπροσωπικών τους σχέσεων,
- της ενεργητικής συμμετοχής τους στο μάθημα.

Θετικά στοιχεία για τους ίδιους:

- Η βελτίωση της σχέσης τους με τους μαθητές.
- Η επανεμφάνιση της ευχαρίστησης του να κάνουν μάθημα, αυτή τη φορά σε συνεργατικό περιβάλλον.

Αυτά τα στοιχεία συνέβαλαν σημαντικά στην αλλαγή της κουλτούρας στις τάξεις τους.

7. Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την ερευνητική διαδικασία (2/3)

Οι βασικές δυσκολίες που αντιμετώπισαν :

- Η αργοπορία κάποιων μαθητών να ενταχθούν στο νέο, συνεργατικό, περιβάλλον της τάξης τους.
- Η διαχείριση του χρόνου.
- Τα προβλήματα πειθαρχίας.

Τελικά, οι δυσκολίες αυτές ξεπεράσθηκαν.

7. Οι εκπαιδευτικοί αξιολογούν την ερευνητική διαδικασία (3/3)

Οι νέες συνθήκες χώρου (διαρρύθμιση, αισθητική και πρακτικές χώρου):

- αποτέλεσαν έναν πολύ θετικό παράγοντα για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.
- Συνέβαλαν στο να δημιουργηθεί στους μαθητές μια νέα «κουλτούρα σχολικού χώρου», η οποία ενίσχυσε τη διαδικασία αλλαγής της κουλτούρας στη σχολική τάξη.

Πηγές εικόνων

Όλες οι εικόνες προέρχονται από το προσωπικό αρχείο του διδάσκοντα, καθηγητή κ. Δημήτρη Γερμανού.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δημήτριος Γερμανός.
«Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής. Καινοτόμα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και
αλλαγή της σχολικής κουλτούρας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS346/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

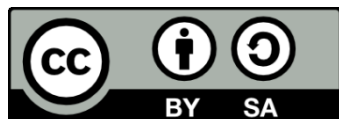
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ομάδα Έργου «Ανοικτά
Ακαδημαϊκά Μαθήματα Α.Π.Θ.»
Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

